

הגאון רבי יעקב כהנא שפירא זצ"ל בעל נאות יעקב

בענין הוצאת כתב עת תורני חדש והערה בדין מצות שריפה בחמץ*

עמ"י, י' אייר תדע"ר, מאסקווא

הוד כבוד ידי"ע ועמו ידי"נ צור לבני הגאון האמתי מאור הגולה כקש"ת מוהר"ר יצחק יעקב שליט"א אב"ד ור"מ דק"ק פאנעוועזש ולכל הנלוים עליו והחוסים בצל תורתו הרוממה שלו וישע רב.

02/07/2018

אוצר החכמה

אחד"ש הדר"ג שי, אני כבר בימות החורף העבר כתבתי להדר"ג נ"י מפה ולא היה לי כל תשובה ממנו. אז שאלתי את פי הדר"ג ע"ד הגמ"ח שאני חייב לו 15 רוכ"ס כמה נגבה מן הספרים ששלחתי להאכרך מקרעמינגען עבור בתייהמדרש. וכן שלחתי לאיזה יחידים אשר רשם לי הדר"ג ולכולם כתבתי ששייבו את תמורתו לידו. ובקשתי לדעת כמה מגיע המותר ולשלם אך לא קבלתי שום ידיעה, אחרי כן הייתי מרוד הרעיון מאד.

עתה באתי עוד הפעם ולא בשביל זה לבד, אלא להוסיף להודיע להדר"ג, כי עומד אנכי נכון להוציא אי"ה לאור את הירחון אשר רבות דברנו אודותו בדריזגעניך. ואם כי ה' גאץ, פטרונו של אשכנז לא נתן לע"ע את ידו אליו, אבל אדמה כי העולם יוכל להתקיים גם בלי עזרת גאץ וגם בלי השגחתו של המשגיח אשכנזי. וטובה לי השתתפותו של הגאון מקארלין (כאשר כתב לי במכתב הגאון הזה מבלי אשר בקשתיו על ככה) שליט"א ושל הדר"ג בצד הרוחני שבו מהשתתפותו של גאץ בצד הגשמי.

ובזה באתי לבקש את הדר"ג שייטיב למלא נא אחרי הבטחתו לשלוח לי מחידושי המאירים לקובעם בדפוס, כי זה אצלי עיקר ויסוד גדול לכל הענין. ומבלעדי השתתפותו לא אוכל לגשת ממש אל הוצאתו ועריכתו. ואכמח ביקרת לבכו כי לא ימנע את הטוב מלהשביר בר, לתת מפרי תנוכתו להצמאים לדבר ד' ויגדיל תורה ויאדיר. כאשר זה כל עיקר וחפצי לבכו הסחור, ולו תהי צדקה בהמיבו בזה גם לי טובה פרטיית ואולי גם [ייטיב] מעט את מצבי. עומד אני לנסוע אי"ה בימים האלה לוויילנא ואת תשובת הדר"ג ייטיב נא לכתוב לי לוויילנא, אשר אקוה לקבלה יחד עם דברי תורתו המאירים עיני תבל.

באחד ממכתבי מוואלאזין כתבתי להדר"ג בדבר מצות שריפה בחמץ לר' יהודא, שמלבד מצות תשביתו יש בו מצות שריפה משום איסור הנאתו, דהרי הא דשריפה יליף לה ר"י מנותר, מה נותר אסור בהנאה ומעון שריפה כו' כלשון הברייתא. וא"כ נראה דמצות שריפתו הוא גם משום איסור הנאתו. ולכאורה קשה לפי"ז מה דפרכינן לר"י לא מצא עצים לשורפו יהא יושב ובטל. ולפי הנ"ל הרי י"ל דגם לר"י מקיים מצות תשביתו בשארי ביעורים, אלא דצריך שרפה משום איסור הנאתו, וכשאינן לו עצים אכתי מחוייב לבערו משום תשביתו בשארי ביעורים, ובדוחק יישבתי. והדר"ג השיב לי כי גם אצלו מבואר כן, ובטח יש לו בזה הרחבת ביאור, ומאד

* הגאון רבי יעקב כהנא זצ"ל בנו הגדול של מרן הגר"ס זצ"ל גאון נפלא ואציל המדות, מחבר הספר "נאות יעקב" שהוא מהספרים הנכבדים והעמוקים, אל הספר צידף הגר"ס קונטרס חידו"ת "עטרת תפארת", ובספר "חידושי הגר"ס" חזרו ונשנו הדברים עם תוספות, משא ומתן מימי עלומים בין האחים הגאונים בעל ה"דבר אברהם" ובעל ה"נאות יעקב" הודפס בתחילת ה"דבר אברהם" ח"ג. נלב"ע בשנת תרפ"א עוד בחיי אביו הגדול. איגרת זו שכתבה למרן הגר"י מפונוביז' זצ"ל נמצאה בין כתביו של אביו.

מוריה, שנה שבע עשרה, גליון ט—י (רא—רב), שבט תשנ"א

בענין הוצאת כתב עת תורני חדש ומצות שריפה בחמץ סג

אחפון לדעת את דבריו בזה, אולי תיקר נפשי בעיניו כי יודיעני את אשר ביאר בזה כי עומד אנכי להרחיב הדבור בענין זה ודבריו יהיו לי לעינים.

והנני ידידו הנאמן בכל לב עומד לשרתו ככל אשר ידרוש ממני. מחכה לדבריו כאל מלקוש, מוקירו וחושב שמו ומעריצו

יעקב כהנא שפירא

ולתשובת הדר"ג איחל בזה. ומפני כי דבריו באים תמיד קצרים מאוד יהי נא מטובו להרשני להאריך לפעמים באשר יקצר ולהוסיף דברים בהסברו, ואוכל לשלוח אליו את הוספתי מרם שאגישנה לדפוס, למען יתבונן אם לא תשחת כוונתו האמיתית.

מאמר חסידי

הודעה ובקשה

נמצאים עתה בשלבי עיבוד ועריכה חידו"ת תשובות הגהות ודרשות מגאוני ישראל:

- א. רבי מנחם עזריה מפאנו [הופיעו ב' כרכים].
- ב. רבי משה פרובינצאלו [הופיע כרך א'].
- ג. רבי יהושע בנבנשתי, בעל "שדה יהושע" [הופיע כרך א'].
- ד. רבי חיים בנבנשתי, בעל "כנסת הגדולה".
- ה. רבי יצחק בואינו, בעל "שלחן מלכים".
- ו. רבי משה בן חביב בעל "גט פשוט" [הופיע כרך א'].
- ז. רבי משה קזיס [הופיעו ג' כרכים].
- ח. רבי יהודה בן עטר, מרבני פאס – מרוקו [הופיע כרך א'].
- ט. רבי יעקב בן צור, מרבני פאס – מרוקו.
- י. רבי יהודה עייאש בעל "בית יהודה".

כל היודע על מקום הימצאם של כתבי־יד, או כל מידע אחר הקשור לתולדות הגאונים הנ"ל או כתביהם, מתבקש להודיע ל: —

מכון אור המזרח

ת.ד. 100, ירושלים

אורח07/2018

חוריה, שנה שבע עשרה, גליון ט—י (רא—רב), שבט תשנ"א